

توانمندسازی

از ضروریات

کارآفرینی

اشاره:

مدتی بود که تلاش داشتیم تا با ریاست ستاد کارآفرینی شهر تهران گفت و گویی را مبنی بر تشریح فعالیت‌های این ستاد ترتیب دهیم تا این که با خبر شدیم این ستاد جای خود را به معاونت توانمندسازی شهرداری تهران داده است پس با محمدتقی حسینی - مدیرپیت اجرایی و کارآفرینی معاونت توانمندسازی و کارآفرینی سازمان رفاه و خدمات اجتماعی شهرداری تهران در خصوص فعالیت‌ها و عملکردهای این مرکز به گفت و گو نشستیم.

در این گفت و گو وی با تاکید بر تجمیع وظایف در معاونت توانمندسازی عنوان کرد: "به منظور کاهش هزینه‌ها، چابک‌سازی ماموریت‌ها و سرعت در اجراء برنامه‌ها، اداره کل آسیب‌های اجتماعی، ستاد کارآفرینی، شرکت خدمات اجتماعی و رفاهی و شرکت گردشگری در هم ادغام شدند." این گفت و گو از نظر تان می‌گذرد:

تاریخچه ای از معاونت توانمندسازی شهرداری تهران که جایگزین ستاد کارآفرینی شهر تهران است عنوان نماید.

در ابتدا با توجه به عنوان ماهنامه کارآفرینان ضرورت می‌دانم تا تعریفی از کارآفرین و کارآفرینی ارائه نمایم. کارآفرینی در توسعه اقتصادی و اجتماعی موجب گردآوری پس‌اندازهای عمومی بی‌هدف و سرگردان می‌گردد تشکیل سرمایه را بهبود بخشیده و نتایج زیر را دنبال می‌کند:

- کاهش مشکلات اقتصادی اجتماعی
- اشتغال در مقیاس وسیع
- کاهش بیکاری
- کاهش تمرکز اقتصادی در جامعه
- توزیع مجدد ثروت درآمد و قدرت بصورت عادلانه در جامعه
- کارآفرین به شخصی گفته می‌شود که سرمایه نیروی کار خود را در راستای تولید محصول یا ارائه خدمتی جدید در سطح جامعه به کار گیرد و در این مسیر ضمن نوآوری، سطح خدمات‌رسانی به جامعه را ارتقاء بخشد و اشتغال زایی نماید در نتیجه کارآفرینی در فرهنگ دینی ما از جایگاه ویژه ای برخوردار است از این جهت با اشتغال زایی در کاهش آسیب‌های اجتماعی نقش سازنده‌ای دارد و در رفاه حال جامعه خود تأثیرگذار بوده و نقش محوری ایفا می‌کند.

کارآفرینی جنسیت، سن و شرایط خاصی ندارد و هر فردی با هر شرایطی می‌تواند در این حوزه فعالیت داشته باشد. همچنین کارآفرینان همیشه در حال ابداع اختراع و نوآوری هستند و از این طریق

محصولات و خدمات ارتقا می‌یابند و در حقیقت کارآفرینی کیفیت زندگی را بهبود می‌بخشد. کارآفرینی شهری عامل تحریک و تشویق حس رقابت در جامعه می‌باشد و جامعه شهری را از حالت سکون خارج نموده و باعث ساماندهی و سازماندهی منابع و استفاده اثربخش از آنها و یکپارچگی و ارتباط بازارها با یکدیگر می‌شود. کارآفرینی فراتر از شغل و حرفه، یک شیوه زندگی است عامل شناخت ایجاد گسترش بازارهای جدید، عامل نوآوری و روان‌کننده تغییرات اقتصادی و اجتماعی و عامل تعادل در اقتصاد شهری به شمار می‌رود.

ما می‌خواهیم روح و فرهنگ کارآفرینی در شهر توسعه یابد، و فرزندان این مرز و بوم کارآفرینان فردا باشند.

یکی از مصوبات شورای شهر تهران، گام نهادن در راستای حمایت از اقشار آسیب‌پذیر، در معرض آسیب و NGOهای دانش بنیان است. بنابراین در بدنه مدیریت شهری، شورای کارآفرینی بنام "ستاد کارآفرینی" در سال ۱۳۸۷ شکل گرفت.

در بدو تاسیس ستاد کارآفرینی، جهت راه‌اندازی مراکز کارآفرینی فضاهای فیزیکی شهرداری شناسایی گردید و به لطف پروردگار در سال گذشته موفق به تکمیل ۲۲ مرکز در ۲۲ منطقه تهران شدیم. این مراکز در حقیقت مجتمع‌هایی هستند که ضمن استقرار بعضی از واحدهای رشد بر مباحثی در حوزه توانمندسازی و کارآفرینی، برنامه‌ریزی و نظارت می‌کنند. معتمدیم بدون وجود توانمندسازی، کارآفرینی امکان‌پذیر نیست چرا که یکی از ضروریات کارآفرینی، توانمندسازی است.

گفت و گو با محمدتقی حسینی

مدیرپیت اجرایی و کارآفرینی معاونت توانمندسازی و کارآفرینی سازمان رفاه و خدمات اجتماعی شهرداری تهران

راه اندازی کنند. در این خصوص ضرورت داشت فضای فیزیکی تعریف شده ای مطابق با معیارهای مشخص شده در اختیارشان قرار گیرد تا چرخه توانمندسازی را سپری کرده و کسب و کاری را دنبال نمایند. در این فرصت از افراد صاحب نظر یاری جستیم و ساختار سازمانی مشخصی تعریف شد.

برخی از فعالیت‌های انجام شده در این مرکز بشرح زیر می‌باشد:

- شناسایی مخاطبان در اقشار مختلف جامعه از جمله معناین بهبود یافته، زنان سرپرست خانوار، کودکان کار و خیابان، معلولین ذهنی و برنامه‌ریزی جهت توانمندسازی و حمایت از آنها.

راه اندازی مراکز کارآفرینی با تکیه بر اصل استعداد های منطقه ای به عنوان مثال منطقه ۱ گردشگری، منطقه ۲ طرح و پدیده های نوین، منطقه ۷ و ۹ صنایع دستی و منطقه ۲۱ صنایع شهری تقسیم بندی فعال کرده ایم.

- مشارکت در طرح ارزیابی امکان سنتی وضعیت کارآفرینان و کارآفرینی در شهر تهران

- (طرح دیده بان جهانی کارآفرینی) با مشارکت دانشکده کارآفرینی.

- ساخت و تولید برنامه های ترویجی کارآفرینی "فیلم های آموزشی" با همکاری جهاد دانشگاهی

- حمایت از تشکل های مردم نهاد از جمله انجمن نانو، انجمن هوا و فضا، انجمن فارغ التحصیلان، مهندسی صنایع و...

- ارتباط و مشارکت با سازمان ها، دانشگاه ها و نهادهای دولتی جهت توسعه و ترویج فعالیت‌های کارآفرینی در حوزه مدیریت شهری از جمله وزارت کار و امور اجتماعی، سازمان فنی و حرفه‌ای و ...

راه اندازی و حمایت از مراکز رشد و کارآفرینی در سطح مناطق شهر تهران، ۲۲ مرکز کارآفرینی

در خصوص موضوع توانمندسازی و کارآفرینی به منظور اطلاع از نحوه فعالیت مراکز عملی و سایر سازمان ها با دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران، دانشگاه الزهراء(س) دانشگاه صنعتی شریف، کمیته امداد و سایر سازمان‌های مرتبط همکاری‌هایی صورت گرفت. در این راستا ضرورت داشت تا از توانمندی‌های آنان اطلاعاتی در دست داشته باشیم تا اولاً از انجام کارهای موازی جلوگیری کنیم و ثانیاً در هم‌افزایی و هم‌نیروزی گام‌های موثری در خدمت شهروندان و جامعه برداریم. در این خصوص جلسات متعددی هم برگزار شد ولی متأسفانه به دلیل وجود برخی از مشکلات جلسات به صورت پیوسته ادامه نیافت.

چرا این مرکز از ستاد کارآفرینی به معاونت توانمندسازی شهری تغییر نام داد؟

شاید واژه تغییر چندان مناسب نباشد به‌جای واژه تغییر از واژه تجمیع استفاده کنیم. در حوزه مدیریت شهری اداراتی با وظایف مشابه بصورت موازی این ماموریت را دنبال می‌کردند که شهردار محترم تهران به منظور کاهش هزینه‌ها، چابک‌سازی ماموریت‌ها و سرعت در اجراء برنامه‌ها دستور ادغام چند اداره را از ابتدای سال ۸۸ در دستور کار معاونت فرهنگی و اجتماعی قرار داده و اداره کل آسیب‌های اجتماعی، ستاد کارآفرینی، شرکت خدمات اجتماعی و رفاهی و شرکت گردشگری ادغام شدند و به یک سازمان چابک تبدیل گردید که نتایج آن در ماه‌ها و سال‌های آتی آشکار می‌گردد.

این مرکز تا کنون چه فعالیت‌هایی داشته است؟

در این مرکز تلاش شد تا صاحبان ایده در مدت زمان ۶ ماه‌الی یک سال با تکیه بر اصل نوآوری، کسب و کاری را در فضای موجود مدیریت شهری

در شهر تهران خدمات مشاوره کسب و کار در زمینه‌های مالی، حقوق، بازار و... ارائه می‌نماید. راه اندازی خانه‌های کارآفرینی در نواحی مناطق شهر تهران جهت ارائه خدمات بهتر سریع‌تر در راستای ایجاد پایگاه‌های کسب و کار محلی - برگزاری بازارچه‌های فصلی و دائمی در حوزه کارآفرینی

- برگزاری برنامه‌های آموزشی کاربردی در حوزه کارآفرینی و مدیریت شهری

- حمایت در راه اندازی تعاونی‌های محلی

- راه اندازی مهدکودک برای آشنایی کودکان با خلاقیت و کسب و کارهای سنتی و نوین با شعار کارآفرینی متولد نمی‌شود ساخته می‌شود.

ماموریت‌های تعیین شده در معاونت توانمندسازی شهرداری تهران چیست؟

ماموریت‌های این مرکز به تفکیک عبارتند از:

- انجام فعالیت‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی و همکاری و هماهنگی با دستگاه‌ها و نهادهای متولی در جهت حمایت از کارآفرینان و ترویج فرهنگ کارآفرینی

- بهره‌گیری صحیح از منابع انسانی و جلب مشارکت اقشار مختلف اجتماعی (بانوان، جوانان، سالمندان و کودکان)، تشکلهای غیردولتی و سازمانهای دولتی در سطح مناطق و محلات

- پرورش ویژگی‌های و آموزش مهارت لازم در زمینه کارآفرینی جهت فزونی و توانمندسازی اجتماع محور با نگرش فرصت‌محوری در سطح محلات

- ارتقای فرهنگ کارآفرینی و نوآوری و افزایش توانمندیها و مهارتهای شهروندی در سطح محلات

- شناسایی و حمایت از کارآفرینان و توسعه کارآفرینی سازمانی و به تبع آن بهبود فضای کسب و کار شهر

- حمایت و توسعه از کسب و کار خانگی بویژه زنان سرپرست خانوار در سطح محلات

- توسعه فرهنگ تعاونی و حمایت از تشکیل تعاونی‌های محلی در سطح محلات

- حمایت، کمک و تعامل با تشکلهای مردمی S و NGO در سطح مناطق و محلات

- حمایت از هیئت‌های مذهبی در ایام محرم

وظایف محوله معاونت توانمندسازی شهرداری را شرح دهید.

این وظایف به شرح ذیل می‌باشد:

- تهیه و تدوین آئین‌نامه‌های اجرایی و مقررات جدید و پیگیری تصویب آنها در عرصه‌های توسعه مشاغل جدید و کسب و کارهای خانگی در سطح مناطق

- رفع موانع دست و پاگیر اداری و تبیین آئین‌نامه‌های اجرایی و تدوین مقررات جدید و پیگیری تصویب آنها در عرصه‌های توسعه مشاغل جدید و کسب و کارهای خانگی و...

- برنامه‌ریزی آموزشی به منظور تعیین صلاحیت فنی و حرفه‌ای و ارتقای سطح آموزش کارگران ساختمانی و فصلی

- ایجاد هماهنگی و تمهیدات لازم به منظور اشتغال کارگران ساختمانی و فصلی در محل زندگی خودیا محل‌های نزدیک با آن با هدف کاستن از آسیبهای

اجتماعی

- کاهش ناهنجاریهای مرتبط اجتماعی و مشارکت حداکثری شهروندان

- ساماندهی و افزایش پایداری مشاغل و شناسایی و توسعه فرصت‌های شغلی نوین

- همکاری با بخش خصوصی بمنظور اجرای طرح با رویکرد کارآفرینی، اشتغال‌زایی و ساماندهی کارگران فصلی

- تهیه دستورالعمل‌های اجرایی و طرح عملیاتی برای کلیه واحدهای تحت پوشش و ایجاد هماهنگی با مناطق ۲۲ گانه

- نظارت و پیگیری اجرای سیاستها و آئین‌نامه‌ها در حوزه کارآفرینی و توانمندسازی از مناطق شهرداری تا حصول نتیجه

- ارزیابی عملکرد و پشتیبانی از مراکز کارآفرینی مناطق، مراکز ساماندهی کارگران فصلی

- شناسایی ظرفیت‌های اجتماعی بویژه در محلات و تلاش برای شبکه‌سازی اجتماعی به منظور ایجاد تحرک اجتماعی محلات

- گردآوری اطلاعات و آمار کلیه فعالیت‌های معاونت در سطح مناطق و محلات و ارائه نسخه‌ای به معاونت برنامه‌ریزی و کنترل عملکرد در پایان هرماه

- شناسایی و حمایت از کارآفرینان و توسعه کارآفرینی سازمانی و به تبع آن بهبود فضای کسب و کار شهر

- ارائه برنامه‌های ترویجی و آموزشی و مهارتهای کارآفرینی تخصصی

در حال حاضر تعاملات شما با دانشگاه‌ها به چه ترتیب است؟

این مرکز از بدو تاسیس و فعالیت در حوزه مدیریت شهری به صورت مستمر با مراکز دانشگاهی و اساتید صاحب نظر در این حوزه در تعامل بوده و بر این باوریم که توسعه کارآفرینی در جامعه بدون حضور و نظارت علمی مراکز دانشگاهی، اساتید صاحب نظر عملی نمی‌گردد اما یک اصل در این زمینه وجود دارد که بی‌پذیریم در بعضی مواقع تجربه پدر علم است و نگاه ما در حوزه مسائل شهری بصورت واقع‌گرایانه می‌باشد.

پروژه‌های مختلفی با دانشگاه‌های مختلف از جمله دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران بصورت مشارکتی اجرا شده است.

عمده حمایت‌های شما در حوزه مدیریت شهری به چه شکل است؟

حمایت‌های معاونت توانمندسازی در حوزه مدیریت شهری شامل موارد ذیل می‌باشد:

- در اختیار گذاردن فضای فیزیکی مناسب برای افرادی که قصد راه‌اندازی کسب و کاری را دارند

- ارائه مشاوره‌های رایگان

- برگزاری برنامه آموزشی با توجه به علاقه افراد (در سطح مناطق)

- همکاری با مراکز دانشگاهی و علمی در برگزاری همایش‌ها، مراسم و مناسبت‌ها.

- همکاری با مراکز علمی در چاپ و نشر کتب مرتبط با موضوع جهت بالا بردن فرهنگ عمومی در حوضه کارآفرینی

- همکاری با کارآفرینان و افراد صاحب ایده که ایده‌هایشان قابلیت تبدیل به کسب و کاری را داشته

باشد و رونق اقتصاد خانواده و اقتصاد شهری گردد

- برقراری ارتباط میان جوانان و کارآفرینان.

- حمایت مالی از برخی پایان‌نامه‌های دانشجویی که با حوزه مدیریت شهری و کارآفرینی شهری مرتبط باشد

- آمادگی جهت سرمایه‌گذاری برای طرح‌ها و ایده‌های که در حوزه توانمندسازی و کارآفرینی وجود دارد

- حمایت در راه‌اندازی تعاونی‌های محلی که امکان ایجاد کسب و کارهای نوین، ایجاد و توسعه خوشه‌های کسب و کارهای خانگی را داشته باشند

ما بر این باوریم بدون کمک نیروی گروهی کار به جایی نمی‌رسد تبدیل ایده‌ها به طرح‌ها و تبدیل طرح‌ها و ایده به یک پدیده در قالب معجزه کار گروهی اتفاق می‌افتد از این رو بهترین الگو با تکیه بر فرهنگ دینی و کارآمدترین روش و الگوی تعاونی است. بدین منظور به صورت جدی در سالی که به رهنمود مقام معظم رهبری مزین به سال همت و کار مضاعف است با تلاش مضاعف در مسیر ایجاد و توسعه تعاونی‌ها در محلات به روش قانونمند با مشارکت دستگاه‌های متولی از جمله اداره کل تعاون هستیم.

عموما کارآفرینان با موانعی از جمله قانون مالکیت فکری مواجه هستند این مجموعه در این خصوص چه سیاست‌هایی را در نظر دارد؟

در این خصوص مسئولیتی متوجه مدیریت شهری نمی‌باشد و این مسئولیت بر عهده سه قوه مجریه، مقننه و قضائیه می‌باشد و همکاری دستگاه‌های علمی است اما در این موضوع نیز شانه از بار مسئولیت خالی نکرده ایم. این مرکز در سال گذشته به طرحی که از سوی چند دانشجوی علاقه‌مند، برنامه‌ریزی شده بود و به صورت پیشنهاد ارائه شده و لیکت‌گفت خوشبختانه همایشی با عنوان "اولین همایش ملی مالکیت فکری ایران" برگزار گردید در این همایش نمایندگانی از سه قوه حضور داشتند و ما نیز آمادگی خود را برای در اختیار گذاردن فضایی جهت راه‌اندازی سایت و دبیرخانه اعلام نمودیم.

ما به‌عنوان دستگاه معین امکان جمع‌آوری ایده‌ها و دسته‌بندی آنها را در هر یک از مناطق را داریم بدین منظور جهت ثبت ایده‌ها و طرح‌های دیده‌پردازان و خنجان در هر منطقه سایتی پیش‌بینی کرده و در حدود نیمی از مناطق در حال حاضر این سایت‌ها فعال هستند.

به عقیده شما مراکز کارآفرینی تا چه اندازه در رشد صنعتی کشور تاثیر گذار است؟

مراکز کارآفرینی مکانیزمی است که به افزایش نوآوری‌ها کمک می‌کند و نوآوری‌ها منجر به ایجاد شرکت‌های نوپا می‌گردد و افزایش شرکت‌ها باعث تسریع فعالیت‌های اقتصادی شده و در نتیجه افزایش درآمد‌های مالیاتی را برای دولت‌ها به‌دنبال خواهد داشت به همین دلیل وجود مراکز کارآفرینی را ضرورت می‌دانیم.

برنامه‌های آتی این مرکز چیست؟

با شعار "توانمندسازی اجتماعی و کارآفرینی مظهر

مراکز کارآفرینی مکانیزمی است که به افزایش نوآوری‌ها کمک می‌کند و نوآوری‌ها منجر به ایجاد شرکت‌های نوپا می‌گردد و افزایش شرکت‌ها باعث تسریع فعالیت‌های اقتصادی شده و در نتیجه افزایش درآمد‌های مالیاتی را برای دولت‌ها به‌دنبال خواهد داشت به همین دلیل وجود مراکز کارآفرینی را ضرورت می‌دانیم.

عدالت و مشارکت اجتماعی" برخی از برنامه‌های آتی به شرح ذیل می‌باشد:

- برگزاری نخستین مسابقه سرگمی‌های خلاقانه و بازی‌های فکری

- برگزاری مسابقه برترین ایده‌های کسب و کار شهری

- حمایت از پایان‌نامه‌های دانشجویی مرتبط با کارآفرینی

- ایجاد شبکه‌های کسب و کار با رویکرد تشکیل تعاونی‌های محلی در سطح محلات شهر تهران

- برگزاری دوره‌های مهارت‌آموزی برای معنادین به‌سود یافته و اعطای مدرک فنی و حرفه‌ای به آنان

- توسعه خانه‌های کارآفرینی مناطق شهر تهران در جهت کاهش آسیب‌های اجتماعی از طریق توانمندسازی و کارآفرینی

- افزایش و مشارکت حداکثری با سازمان‌های مردمی و سازمان‌های مردم‌نهاد در تصمیم‌گیری‌ها و دریافت ارایه راهکار در حوزه‌های کارآفرینی و توانمندسازی با تشکیل کارگروه‌های تخصصی که (این موضوع در حال اجرا می‌باشد)

- استانداردسازی مراکز کارآفرینی

- آموزش و مهارت‌آموزی در راستای توانمندسازی کودکان کار و خیابان

- برنامه‌ریزی کاربردی جهت ارائه خدمات بهتر به کارگران فصلی

- توسعه بازارچه‌های حمایتی در راستای عرضه محصولات کارآفرینان

- ایجاد و توسعه خوشه‌های کسب و کار خانگی

- راه‌اندازی اولین کلینیک تخصصی مشاوره کسب و کار شهر

- نتیجه‌محور نمودن فعالیت‌های توانمندسازی و کارآفرینی در شهر تهران

در پایان آیا مطلبی را لازم به ذکر می‌دانید؟

در پایان آرزوی ما در تهران شهر اخلاق، داشتن شهروندانی خلاق، نوآور، توانمند و کارآفرین است و به دنبال شهری کارآفرین هستیم. وقت را غنیمت شمرده از همه‌ی دستگاه‌های همکار و مراکز علمی و اساتید و همه‌ی کارآفرینان که در طول چند سال گذشته با مشاوره‌های خود و ارایه راهکارهای مناسب ما را در ارایه خدمات بهتر به شهروندان یاری نموده‌اند کمال تشکر و سپاس را داریم و سلامتی و موفقیت شما را از درگاه ایزد منان خواستاریم.